

* Mehmet
Bezdán

** Çiler
Çilingiroğlu

EDİTÖR / EDITOR

TINA Dergisinin bir önceki 9. sayısında ağırlıklı olarak Ege ve Kıbrıs Neolitik toplumlarının denizle ve denizcilikle olan ilişkilerini inceleyen makalelere yer vermiştik. Dergimizin bu sayısındaki makaleler Neolitik toplumlarını incelemeye devam ediyorlar. 10. sayımız Levant ve Marmara kıyılarındaki Neolitik Dönem toplumlarının denizcilik etkinliklerini ele alan konunun önde gelen uzmanları tarafından kaleme alınmış üç kapsamlı makaleye ayrıldı.

İsraili meslektaşlarımız Ehud Galili, Liora Kolska Norwitz ve Baruch Rosen sualtında kalmış Neolitik Dönem yerleşmelerini etkin bir biçimde tespit etmek, kazmak ve araştırmak için geliştirdikleri çok disiplinli ve çok yönlü metodolojilerini tanıttıkları yazılarında, İsrail’de ilk olarak uygulanan bu yöntemle sualtında 17 yeni prehistorik yerleşmenin keşfedildiğini bildiriyorlar. Makalede sualtında kalmış Çanak Çömleksiz Neolitik C ve Çanak Çömleklili Neolitik Dönem yerleşmelerinde yapılan kazılar ve araştırmalardan yola çıkarak, Levant Neolitiği üzerine geliştirilen yeni modeller ve yorumlar yer almakta. Sualtında kalan prehistorik yerleşmelerin tespiti ve kazısının henüz başlangıç aşamasında olduğu ülkemizde söz konusu makaleyle tanıtılan “İsrail Modelinin” Türkiyeli araştırmacılar için oldukça değerli ve faydalı olduğunu düşünüyoruz.

Mehmet Özdoğan “The Sea of Marmara and the Transmission of Neolithic way of living from Anatolia to Europe” başlıklı yazısıyla Marmara Denizi çevresinde gelişen Neolitik kültürlerinin denizle ve denizcilikle olan yakın bağlarını özellikle bölge toplumlarında ön plana çıkan balıkçılık ve yumuşakça topluyuculuğunun arkeolojik kanıtlarını sunarak ele alıyor. Daha önce yayınlanmamış resimlere ve bilgilere yer veren bu makale, Marmara Neolitiği ve denizcilik arasındaki ilişkiyi merkeze alarak değerlendiren ilk yazı olma niteliğinde. Makalede ayrıca denizcilik ve denizcilik teknolojisinin gelişimiyle Neolitik yaşam biçiminin Avrupa’ya transferinin de birbiriyle ilişkili olduğu önerilmekte, böylece prehistorik dönem çalışmalarında su yollarının önemi bir kez daha vurgulanmış olmaktadır.

Son olarak, Cédric Bodet Kıbrıs Neolitiği üzerine “Neolithic Cyprus: An Isolated Reflection of the Mainland” başlıklı makalesinde Kıbrıs Neolitiğinin Levant ve Anadolu ile olan kültürel bağlarının güçlü olduğunu tartışıyor. Levant kıyılarından kaynaklandığını düşündüğü Erken Neolitik Kıbrıs kültürünün bu güçlü bağlarının nedeni olarak ise Epipaleolitik Dönemden beri gelişmekte olan denizcilik etkinliklerinin varlığını göstermekte. Diğer yandan, Neolitik Dönemin sonuna doğru, Kıbrıs’taki Khirokitia Evresi’nin başlangıcıyla içine kapanan Kıbrıs toplumlarının bir adaya yaşıyor olmanın doğal sonuçlarını deneyimlemiş olmalarına bağlıyor. Her zaman olduğu gibi, yazarlarımıza ve hakemlerimize teşekkürü bir borç biliriz.

Ayrıca bu sayımızda sizlere dünyanın en eski batığının Türkiye karasularında bulunduğu haberini vermekten mutluluk duyuyoruz. Daha önce bilindiği gibi 1983 yılında Türkiye kıyılarındaki bulunmuş Uluburun Batığı dünyanın bilinen en eski batığı olarak 11 yıl boyunca kazılmıştı. Yeni batık ise 2018 yılının son aylarında yine Türkiye kıyılarındaki bulundu. İlk verilere göre MÖ 16-15. yüzyıla ait olduğu düşünülen batığın arkeoloji dünyasına yeni bilgiler sunacağına inanıyoruz. Hakan Öniz ve ekibini yeni keşfi nedeniyle kutluyoruz. Ayrıca bu sayıda yazı ve fotoğraflarıyla dergimize katkıda bulunan herkese teşekkür ederiz.

* **Editör / Chief Editor: Mehmet Bezdán.** mehmet@bezdán.org

** **Çiler Çilingiroğlu, Ege Üniversitesi.**

** **Çiler Çilingiroğlu, Ege University.** cilingirogluciler@hotmail.com

Our previous (the 9th) issue mainly included articles on the Aegean and Cypriot Neolithic communities and their relations with the marine and maritime. The articles in present issue continue to focus on the Neolithic communities, including three comprehensive articles by prominent scholars tackling the maritime activity of Neolithic communities who lived on the shores of the Levant and the Marmara Sea.

In their article introducing a multi-disciplinary and multi-aspect methodology they developed in order to identify, excavate and study submerged Neolithic settlements effectively, our Israeli colleagues Ehud Galili, Liora Kolska Norwitz and Baruch Rosen report discovery of 17 submerged prehistoric settlements, using this methodology for the first time in Israel. The article also provides information on new models and comments on the Neolithic Period of the Levant based on excavations and surveys performed in the submerged Pre-Pottery Neolithic C and the Pottery Neolithic Period settlements. We believe that the “Israeli Model” is invaluable and very beneficial for the Turkish archaeologists, considering that detection and excavation of submerged prehistoric settlements have only recently begun in our country.

The article by Mehmet Özdoğan titled “The Sea of Marmara and the Transmission of Neolithic way of living from Anatolia to Europe” provides archaeological evidence on fishing and collecting molluscs by the communities of Neolithic culture in the Marmara region who were tightly connected to the marine and maritime. Providing photographs, illustrations, and information that were never published before, it seems to be the first text that evaluates the relation between the Neolithic Period of the Marmara region and the maritime. The article also claims that the development of the maritime and the maritime technology are associated with the transfer of the Neolithic way of life to the European continent, highlighting the significance of waterways in prehistoric studies once more.

Finally, the article of Cédric Bodet on the Neolithic Cyprus titled “Neolithic Cyprus: An Isolated Reflection of the Mainland” is about a study of strong cultural connections between the Minor Asia, the Levant and Cyprus. According to Bodet, the strong ties of the Early Neolithic Cyprus derives from the coast settlements of the Levant with the presence of maritime activities developing since the Epipaleolithic Period. On the other hand, he indicates that with the Khirokitia Phase, Cypriots experience a period of isolation during the Late Neolithic that involves the obvious consequences of living on an island. We are, as we always have been, grateful to our authors and peers.

Last but not least, we are very happy to announce the discovery of the world’s oldest shipwreck in Turkish waters in late 2018. We all know that the Uluburun shipwreck found in 1983 again in Turkish waters was excavated as the world’s oldest shipwreck for 11 years. According to the preliminary data obtained, dating back to ca. 16th-15th BC, the recently discovered shipwreck will be providing new information to the world of archaeology. Congratulations to Hakan Öniz and his team for the discovery. We would also like to thank everyone for their contribution to this issue with their photographs and articles.